

Projektbeskrivelse

Kulturpakker for børn

Initiativtagere til projektet *Kulturpakker for børn* er følgende tre organisationer: *LMS – Levende Musik i Skolen*, som er kompetencecenter for koncerter for børn og unge og som støttes af Kunstrådets Musikudvalg *Teatercentrum*, som er kompetencecenter for teater for børn og unge og som støttes af Kulturministeriet, samt *Dansens Hus*, der som kompetencecenter for dans for børn og unge støttes af Kulturministeriet og Kunstrådet.

Indholdsfortegnelse

- 1) Indledning
- 2) Kulturpakker for børn
 - a) Kunst til alle skolebørn
 - b) Lokale kunstnetværk
 - c) Et nyt kulturtilbud til kommunerne
Projektets struktur
 - d) Et nyt tværfagligt samarbejde
 - e) Nyt kunstnerisk land
- 3) Samarbejdspartnere
- 4) Evaluering
- 5) Fremtidsperspektivet

Kontakt til *Kulturpakker for børn*

1) Indledning

En veludviklet kunstformidling er grundlag for et demokratisk kunsttilbud i Danmark, og grundlag for, at kunstarterne kan mødes på kryds og tværs og gå nye veje.

Med pilotprojektet *Kulturpakker for børn* undersøger vi, hvordan skolebørns mulighed for at møde en vifte af kunstarter kan optimeres og konsolideres.

Vi ønsker i tæt samarbejde med udvalgte kommuner at udvikle en eksemplarisk model for formidling af kunst til børn og unge i deres skolehverdag. Med udgangspunkt i vores erfaringer med allerede eksisterende formidlingsstrukturer ønsker vi at udvikle og afprøve en formidlingsstruktur, som samler kunstarterne og som fokuserer på udvikling af de lokale netværk.

Kulturpakker for børn er et pilotprojekt for to kommuner, og strækker sig fra januar 2009 til juni 2011.

Et toårigt pilotprojekt giver os mulighed for at forankre modellen i kommunerne med de justeringer, der er nødvendige.

Efter en grundig evaluering af projektet mellem pilotkommunerne og projektets initiativtagere, skal *Kulturpakker for børn* munde ud i en formidlingsmodel, der kan inspirere andre kommuner og efterfølgende implementeres i alle landets kommuner. En formidlingsmodel som vi med tiden gerne ser udvidet med endnu flere kunstarter.

2) Kulturpakker for børn

Musik, teater og dans for børn i Danmark har kvalitet og innovativ kraft på et plan, der uden overdrivelse kan kaldes toppen af international standard. Den kunstpolitiske hovedudfordring lige nu er, hvordan vi får styrket håndteringen af rammerne for kunsten. Det kræver overskuelighed og udvikling af slutbrugernes kvalifikationer - to aspekter, som *Kulturpakker for børn* lægger vægt på.

Kulturpakker for børn skal:

- a) sikre, at alle skolebørn i kommunen hvert skoleår præsenteres for professionel musik, teater og dans
- b) udvikle og opkvalificere lokale netværk af en kommunekontakt og en kontaktperson fra hver skole
- c) være et overkommeligt, men engagerende tilbud for kommune og skole
- d) styrke det konkrete samarbejde mellem de tre kompetencecentre
- e) styrke kunstnernes erfarings- og udviklingsmuligheder på tværs af kunstarterne

a) Kunst til alle skolebørn

Langt fra alle skoleelever i Danmark præsenteres i dag for professionel kunst, og udgangspunktet for *Kulturpakker for børn* er netop at sikre, at kommunen med én beslutning og én bevilling kan få en kvalificeret adgang til alle tre kunstarter for alle kommunens skolebørn indenfor hvert skoleår.

Alle skoleelever vil hvert år overvære én koncert, én teaterforestilling og én danseforestilling/projekt. I en kommune med 7000 skoleelever giver det på et skoleår i alt 60 koncerter, 93 teaterforestillinger og 105 dansebesøg.

Kulturpakker for børn er en ordning der sigter på at være så stabil, at den let forankres i kommunens kulturpolitik og dermed bliver mere modstandsdygtig overfor skiftende luner og budgetter end mere projektrelaterede tiltag.

b) Lokale kunstnetværk

De lokale netværk sikrer, at beslutningerne ligger hos brugerne, som dermed får ejerskab og engagement i forhold til kunsten. De lokale netværks kompetencer udvikles på årlige seminarer tilrettelagt af de tre kompetencecentre, som bl.a. vil præsentere dem for nye tiltag indenfor musik, teater og dans. Den enkelte beslutningstager i det lokale netværk bliver bedre rustet til at vurdere og udvælge nye kunstneriske produkter.

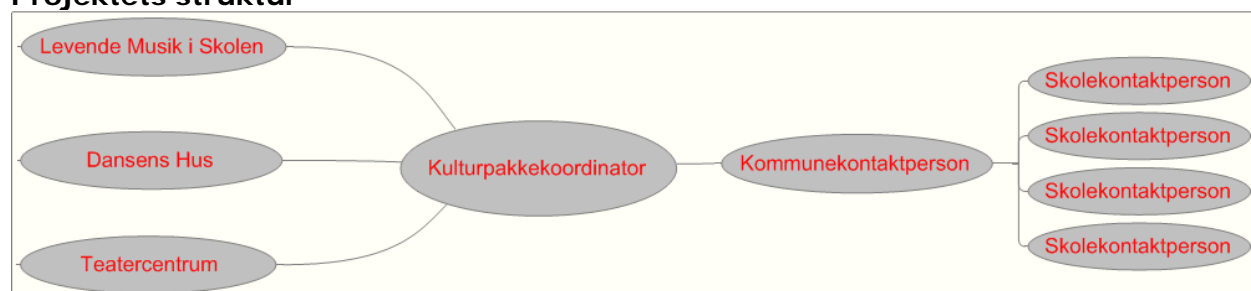
De tre kompetencecentre kan desuden sammen etablere et tværkulturelt fundament og således danne grobund for udvikling dels i netværkene på tværs af klassetrin og skoler, dels på tværs af kunstarterne, der i takt med større udbredelse vil udvikle deres udtryksformer.

Kunstnerne, kunsten og formidlingen beriges gennem de erfaringer, der opnås i samspil med et kritisk, openminded publikum. På den måde udvikler *Kulturpakker for børn* ikke blot børnenes kompetencer, men også kunstnerens udtryk.

c) Et nyt kulturtilbud til kommunerne

Kulturpakker for børn er et nyt kulturtilbud til kommuner. Ved at tilbyde musik, teater og dans sammen i en ny formidlingsstruktur kan kommunen på en overkommelig, men engagerende måde sikre, at børn og unge hvert skoleår møder en vifte af professionel kunst. Kommunernes betaling udgør en fast pris på kr. 75,- pr. elev pr. år.

Projektets struktur

De to pilotkommuner vælger hver en kommunekontakt og en skolekontaktperson som repræsentant for hver skole.

Disse mødes som udgangspunkt minimum to gange om året i løbet af projektets foreløbig to år: Første gang til orientering om projektet, hvor detaljer rettes til, forventninger afstemmes og hvor forløbet tilrettelægges i forhold til den konkrete kommunes behov. De efterfølgende gange tilrettelægges egentlige faglige opkvalificerende seminarer ud fra ønsker fra kommunen.

Skolekontaktpersonerne inddeler sig muligvis i mindre grupper efter præferencer til at udvælge hhv. koncerter, teater- og danseforestillinger, som de udvælger på de forskellige fagfestivaler. De konkrete valg koordineres først mellem skolernes kontaktpersoner og kommunekontaktpersonen, der dernæst viderebringer ønskerne til kulturpakkekoordinatoren. De tre kompetencecentre varetager hver især den konkrete turnéplanlægning.

d) Et nyt tværfagligt samarbejde

De tre kompetencecentre LMS – Levende Musik i Skolen og Dansens Hus, der administrerer ordningerne *Musik i Tide* og *Dans for Børn* har sammen med Teatercentrum, der er sekretariat for Udvalget for Børneteater og Opsøgende Teater, taget initiativ til *Kulturpakker for børn*.

Kompetencecentrene trækker hver især på års erfaring med formidling af professionel kunst for børn og unge. LMS – Levende Musik i Skolen, Teatercentrum og Dansens Hus har gennem en årrække været en del af netværket Fagligt Forum, og samarbejdet omkring *Kulturpakker for børn* vil styrke det konkrete samarbejde mellem de tre organisationer til gavn for udviklingen af de tre kunstarter.

De eksisterende ordninger indgår i *Kulturpakker for børn*.

Det er intentionen, at f.eks. billedkunst og litteratur på sigt skal indgå i *Kulturpakker for børn*.

e) Nyt kunstnerisk land

Med *Kulturpakker for børn* når koncerter, teater og dans ud til et nyt publikum. Eksperimenter med indhold, former, blanding af genrer og cross-over mellem kunstarter finder i høj grad allerede sted indenfor musik, teater og dans for børn og unge og styrker kunstnerens erfarings- og udviklingsmuligheder på tværs af kunstarterne.

Som eksempler på grænsebrydende produktioner kan nævnes:

- Pianisten *Jacob Nielsens* blanding af klassisk klavermusik, visuals og mundtlig formidling.
- Gruppen *Nosferatu*, hvor to musikere og en skuespiller præsenterer ny kompositionsmusik i en skræmmende blanding.
- I *Det lille turnéteaters* forestillinger *Odysseus* og *Hamlet* formidles historierne i samspil mellem en kontrabassist og skuespiller.
- Teatergruppen *Batida* har med forestillingen *Maria Bonita* skabt en stor forestilling, hvor musikken og skuespillet er jævnbyrdige i fortællingen
- I *Teater Rio Roses* forestillingen *Uccellini* males forestillingen i bogstaveligste forstand frem i en blanding af maleri og skuespil.
- Multikunstneren *Thomas Sandbergs* anmelderroste koncert-/mime-koncepter er i første omgang udviklet for et børnepublikum.
- Gruppen *Kaisertanz* består af en musiker og to dansere. Musikeren skaber elektronisk musik live til dansernes forestilling og indgår på lige fod med danserne i formidlingsdelen.
- *Corona La Balance* – Statsensemble for børneteater har skabt den interaktive ungdomsforestilling, *IRL – In Real Life* med en blanding af street-dance og musik.
- *Limfjordteatrets* *Undreland* er en interaktiv brætspilsforestilling, hvor publikum i spil mod hinanden spiller en fortælling frem.
- Teatrets *Ze Melandro* og døden er musikken en aktiv medspiller i fortællingen.
- Folkemusikgruppen *Phoenix* har sammen med LMS udviklet en nonverbal koncertform der har opnået international anerkendelse.

3) Samarbejdspartnere

Kulturpakker for børn er blevet tilbudt en række kommuner, der alle har hilst initiativet velkommen, fordi projektet gør det overskueligt for kommunerne at opfylde deres målsætning om at kunne tilbyde professionel kunst til børn og unge. *Kulturpakker for børn* er i dialog med kommunerne Roskilde, Guldborgsund/Lolland, Haderslev, Holstebro og Faaborg-Midtfyn. Disse kommuner har et stort ønske om at være med til at udvikle projektet i samarbejde med de tre kompetencecentre. Den endelige udvælgelse af to kommuner blandt disse vil finde sted, så snart bevillingssituationen kendes.

4) Evaluering

Børnekulturens Netværk har udtrykt interesse i at engagere sig i evalueringsprocessen af *Kulturpakker for børn*. Evalueringens fokus og metode defineres i fællesskab mellem projektets parter og BKN umiddelbart efter projektets påbegyndelse. Der vil bl.a. blive fokuseret på

- hvorvidt ordningen løfter kvaliteten af de kunstneriske oplevelser, børnene møder
- om ordningen fremmer det kunstneriske fokus på skolerne
- hvilken betydning ordningen har for kommunens børnekulturpolitik

- hvilken læring kompetencecentrene får ud af samarbejdet
- hvilke kunstneriske nyskabelser, der fremmes

Den evaluering, der finder sted i løbet af første sæson vil danne grundlag for justeringer af næste sæson.

5) Fremtidsperspektivet

I Danmark har vi et særligt syn på børn. Vi betragter børn som hele mennesker, der har krav på at blive respekteret, også som kunstnerisk reflekterende. Derfor har de i lighed med voksne krav på gode, professionelle kunstneriske oplevelser. Børn er ikke bare fremtidens publikum, de er også nutidens.

Med *Kulturpakker for børn* ønsker vi, at mange flere børn skal opleve en mangfoldighed af kunstneriske udtryk og kunst målrettet specielt til dem. Hvad børnene skal præsenteres for, skal besluttet lokalt, så kunsten kan inddrages som en naturlig del af hverdagen - som aktiv medspiller i skolelivet, i børnelivet og dermed i samfundslivet.

Kunsten skal derud hvor mennesker lever, og hvor meninger skabes, fordi den kan vise, at verden er mangfoldig, underlig og forunderlig. Kunst til børn og unge kan tage dem alvorligt lige dér, hvor de er midt i deres eget liv og udfordre deres engagement og initiativ.

Kulturpakker for børn kan blive en garant for, at alle børn i Danmark bliver præsenteret for kunsten. Og *Kulturpakker for børn* vil dermed være med til at udvikle den professionelle kunst for børn og unge og sikre, at den overlever som selvstændig genre.

På længere sigt ønsker *Kulturpakker for børn* at inddrage andre kunstarter, og de tre kompetencecentre er derfor i løbende dialog med repræsentanter for disse.

**til
Kunstrådet**

Tak for et godt møde 9. marts!

Det glæder det os, at der er så stor overensstemmelse mellem de mål, Kunstrådet og vi har for børns møde med kunst. Det var også fint at få lejlighed til at rette op på en misforståelse omkring valgmulighederne indenfor Kulturpakker. Vi erkender, at ordet Kulturpakker kan være en uheldig betegnelse, men kan forsikre, at vores projekt er så langt fra ensrettede, kulturelle færdigretter som tænkes kan. Tværtimod giver modellen mulighed for en både stor og kvalificeret deltagelse fra modtagerne.

Netværkene, som rækker ud på hver enkelt skole, er omdrejningspunktet i projektet, og etableringen af dem er derfor et indbygget krav til medvirkende kommuner. Vores mål er at opkvalificere netværkene på det kunstfaglige og formidlingsmæssige område, så de bliver gearet optimalt til at spille ind med ønsker og ideer. Vi forestiller os at stærke netværk kan

- øge de kunstinteresserede læreres status og gennemslagskraft på skolen
- kitte teater-, musik-, danseinteresserede lærere sammen i en fælles sag
- sikre at der er interesse for kunst til børn i et længere perspektiv bl.a. gennem et stærkere formuleret ønske fra skolerne overfor kommunerne
- fostre nye ideer som indspil til de kunstnere, som leverer forestillinger, koncerter, workshops m.m.
- åbne mulighed for at give eleverne indflydelse

I princippet kan de rammer, som projektet tilbyder, optage utallige former for kunstneriske aktiviteter i en stadig dialog mellem netværkets parter. Også gerne tilbud indenfor andre kunstarter som billedkunst, litteratur, film osv. Dette pilotprojekt tager blot i opstarten udgangspunkt i de ting, vi har størst erfaring med: børneteaterforestillinger, koncerter og danseforestillinger/workshops.

Kunstnerisk kvalitet koblet med formidlingsmæssig kompetence er et andet nøglebegreb i projektet. Teatercentrum, Dansens Hus og LMS har årelang erfaring med at arbejde med kunstnere og vurdere disse parametre. De tre organisationer indgår som kompetencecentre i projektet, og dermed som faglig ekspertise til støtte for lokale netværk.

Kompetencecentrenes rolle i projektet er desuden at

- stille deres faglige viden om de respektive områders kunstnere og udtryk til rådighed
- formidle viden og skabe erfaringsdeling
- planlægge den langsigtede strategi
- sørge for evaluering og videre udvikling

Vi ser projektet som et eksperimentarium for metodeudvikling i forhold til

- samarbejde mellem kunstarternes formidlingsordninger
- netværksopbygning og netværksudvikling
- forankring af kunst for børn på kommunernes budgetter
- rammer der fremmer kunstnerisk ny – og tværtækning

- strukturer der fremmer kunstens status på skolerne og i kommunerne
Alt sammen med henblik på en langsigtet, national ordning, hvor stat og kommune/skoler deler udgifterne 50-50.

Pilotprojekt i Haderslev

Vi har lavet en konkret aftale med Haderslev Kommune om at sætte et pilotprojekt i gang i sæson 2009-10, under forudsætning af at det lykkes at fremskaffe de 500.000, der i år mangler for at få budgetterne til at hænge sammen. Det er intentionen, at projektet skal løbe over mindst to sæsoner, for at der kan nå at ske løbende justeringer på baggrund af de første erfaringer og for at netværkene kan nå at opnå tilstrækkelig robusthed. Dvs. en projektperiode hvor planlægningsfasen allerede er påbegyndt, og som omfatter aktivitetssæsonerne 2009-10 og 2010-11 med afsluttende evaluering i sommeren 2011.

Tidsplan, Haderslev

2009		
22. januar	Møde i Haderslev	Enighed om at satse på, at projektet lykkes. Drøftelse af rammer for netværksopbygning, økonomi m.m.
6. februar	Planlægning af første netværksseminar	
februar	Netværk dannes	Kommunen finder en kontaktperson på hver skole samt en kommunekontakt. Hvis flere personer på skolen danner et team om projektet vil det kun være positivt
marts	Koncertønsker	Skolerne drøfter ønsker om koncerter
april	Teaterforestillinger	Nogle kontaktpersoner deltager i børneteaterfestivalen mhp at vælge forestillinger og deltage i formidlerseminar
april	Evaluator tilknyttes	
maj	Første netværksseminar i Haderslev	Emner: Æstetiske valg / hvad gør et netværk velfungerende? / praktiske aspekter ved projektet / inspirationsoplæg
maj	Valg af danseprojekter	
maj	Budget 2010	Drøftelser med kommunen om projektet det efterfølgende år mhp på at få det på budgettet
sommer	Kommune 2?	Overvejelser om at udvide med yderligere en kommune, som ikke har de samme børnekulturelle traditioner som Haderslev
september	Aktiviteterne starter	Sæson 2009-10 løber fra september og frem til maj 2010
efterår	Andet netværksseminar	Emne: Muligheder for at inddrage medskabende aktiviteter, huskunstnerbesøg, andre kunstarter, tværgående projekter, evt. temaer, fyrtårne m.m.
efterår	Dansemesse	Nogle kontaktpersoner deltager i den

		årlige dansemesse mhp valg af danseprojekter til følgende sæson
september	Teaterfestival i Horsens	Nogle kontaktpersoner deltager evt i børneteaterfestivalen i Horsens mhp orientering i aktuelle forestillinger
	(Musik i Tide Festival)	(Der er ingen skolekoncertfestival i 2009, men fra 2010 bliver den årlig og vil ligge i begyndelsen af oktober. Den vil så fungere som forum for orientering i aktuelle koncerter for netværkene
2010		
forår	Første evalueringsrapport	
forår	Planlægning af 2010-2011 aktiviteter	
forår	Børneteaterfestival	I Esbjerg. Udbygget formidlerkonference.
m.m.		

Vi har kontakt med Center for Undervisningsmidler for de sønderjyske kommuner, som inddrages i projektet fra starten. De er i forvejen knyttet til Musik i Tide og har stor netværkserfaring. Læreruddannelsen i Haderslev, Kulturformidleruddannelsen og University College Syd (eller andre steder) ønskes ligeledes inddraget.

På længere sigt ser vi modellen som et dynamisk og godt forankret netværk, der i princippet dækker hele landet. Dialogen mellem de enkelte skoler (også gerne børn og unge), kompetencecentre og kunstnerne kan indenfor en stabil ramme danne et frodigt muldlag for at der hele tiden skyder kunstneriske perler og funklende stjernestunder op i børn og unges hverdag.

Budget for sæson 2009-10 er vedlagt. Budget for 2010-11 udarbejdes og fremsendes, når vilkårene for projektets første år er afklaret.

Venligst
Teatercentrum, Dansens Hus, LMS – Levende Musik i Skolen